

Temeiurile biblice și canonice ale apostolatului laic.

Studiu prezentat de P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului la Congresul misionar din Chișinău în 31 Octombrie 1933.

Plin de cutremurare și înspăimântat întrebă odinioară prigonitorul Saul în drumul spre Damasc: „Doamne ce voiești să fac?” Râvnitorul legii mozaice zăcea la pământ, căci se simțea atins de mâna Celui vecinic, și vedea strălucirea luminei suprapământești. El vede nemărginita iubire a lui Iisus, care se coboară din Cer, ca să-l salveze pe el.

Această pătrunzătoare lumină care vine de sus, ne-ar umplea și pe noi de cutremurare, dacă stând în fața sfântului altar ca prin minune ni-s'ar arăta Domnul și ne-ar întreba: „Iubiți-mă voi pe Mine?” Fiecare s'ar simți singur stând în fața lui Iisus; fiecare L-ar auzi pe Domnul zicându-i: „Din veci v'am iubit pe voi și v'am arătat iubirea Mea. O iubire veșnică, fidelă, sfântă, fericitoare, mângâietoare, milostivitoare, căci omule, pentru tine venit-am în lume, în valea plângerii și pentru tine am răspândit învățătura Mea și am săvârșit minunile Mele, săvârșind acte ale milostivirii și iubirii ca și tu să Mă iubești. Pentru tine, omule, am suferit, am murit pe cruce, pentru a te mântui și a te salva de puterea iadului, deschizându-ți calea împărăției cerurilor. Pentru tine am așezat sfințele, preacuratele și de viață dătătoarele taine, pentru tine reînviuiesc jertfa crucii, pentru tine sunt de față, pentru tine am așezat sfânta împărtășire. Ziua și noaptea sunt aproape de tine în sfințele taine, accesibile, gata de a te auzi, ajuta și mângâia. Oare și-aș fi putut Eu arăta o mai mare dragoste decât aceasta“??

Să răspundem fără rețicență că dragostea

lui Iisus pentru noi nu este răsplătită după cuviință. După expresia sfinților Părinți, omul prin nimic nu se face mai asemănător lui Dumnezeu, decât prin dragoste. Noi preoții datori suntem a ne arăta această iubire prin păstoriarea turmei: „Păstoriți turma lui Dumnezeu, cu osârdie“ (I. Petru 5 v. 2). Dar ori câtă dragoste arătam turmei, ni-se pare că iubiții noștri păstoriți lasă totul în sarcina noastră, că ar putea mai mult cerceta biserica, împărtășindu-se cu sfințele taine, trăind o viață familiară și socială, în conformitate cu evanghelia. Am simțit că laicii ne-ar putea fi de mai mult folos în stărpirea ignoranței religioase și păzirea de a cădea în mreji streine. Ni-se pare că și laicii mai mult ar putea să facă spre a apăra prestigiul bisericii și al clerului, ca să se evite bătaia de joc de cele sfinte. Ei, laicii, ne-ar putea fi de folos la organizarea de societăți religioase, la propagarea prin presă a ideilor creștine, la ținerea de conferințe, etc. Laicii pot ajuta la răspândirea cărților bune în familie, la păstrarea obiceiurilor străbune, la exercitarea carității, a faptelor îndurării sufletești și trupești.

Dacă pentru aceasta muncă a laicilor noi întrebuișăm cuvântul de apostol laic, apoi aceasta numai în sens figurat, precum și sf. Petru zice despre toți creștinii, tot figurat, că sunt preoție sfântă. Li putem zice misionarism laic, dar lucrul principal este că-i voim pe laici organizați mai aproape de Biserică. Nu voim să atingem drepturile preoției, căci acele drepturi nu pot fi încălțate, dar voim să

facem pe creștini mai conștienți de drepturile lor. Căci nu-i nimic mai îngrozitor, decât a lăsa pe mireni să colaboreze numai la voia întâmplării cu Biserica, mai ales când năvala catolicismului și protestantismului sectant se prezintă organizată.

De aceea s'a organizat în 5 Martie a. c. la Cluj: „Frăția Ortodoxă Română“, care ar trebui să aibe ramificații în întreaga țară. Prin organizarea aceasta se arată mai mult puterea de rezistență a Bisericii față de vrășmași și hotărârea fermă de a ne apropia de Dumnezeu pe căile urmate de moșii și strămoșii noștri.

Deci voim să-i vedem pe mireni lucrând în ordine, după plan bine calculat, cu forțe organizate.

Ca să fie mai înțeles misionarismul laic, eu m'am folosit într'una din cuvântările mele de o asemănare: Când în Rusia a izbucnit revoluția, poporul în frunte cu preoții și episcopii intrând în biserici, se rugau lui Dumnezeu ca să-i scape de urgia bolșevismului. Episcopii și preoții țineau mâinile în sus și se rugau și aceasta timp îndelungat. Când au obosit să mai țină mâinile în sus, mireni, — simpli credincioși, — au sprijinit mâinile episcopilor ca să le poată ține întinse spre cer. Așa cum mireni din Rusia sprijineau mâinile episcopilor și preoților, așa trebuie la noi mireni să ne sprijinească în munca de înălțare a sufletelor spre Dumnezeu. Mireni ne pot da sugestii, propuneri folositoare, iar noi clerul primim ceea ce credem că este folositor și bun. În munca de pregătire a activității pastorale și în ceea ce privește păstrarea comorilor sufletești, mireni ne pot fi de mult folos.

Deci nu pentru scopuri streine de Biserică, nu pentru a-și depăși atribuțiile, voim să organizăm noi pe mireni, ci pentru a ne asigura concursul pe care pot și sunt datori să ni-l deie, fiindcă și ei sunt părtași ai mântuirii, și ei sunt membrii ai Corpului lui Hristos: „Că voi sunteți Biserica lui Dumnezeu celui viu“ (II. Cor. 6. 16). Tot sf. Pavel zice: „Au nu știți că sunteți casa lui Dumnezeu și Duhul lui Dumnezeu locuiește întru voi?“ (I. Cor. 3. 16). *Ei bine noi voim ca în adevăr Duhul lui Dumnezeu să locuiască întru toți credincioșii și acest Duh să se arate prin fapte, căci fără fapte nimeni nu a primit pe Dumnezeu.*

Fericitul Augustin într'o scrisoare a sa zice următoarele cuvinte: „Înțelepciunea vieții omenești consistă în puțința de a primi pe Dumnezeu!“

Mare lucru este de a primi pe Domnul

vieții, care dă liniște și pace, mângâiere și ajutor. Ne întrebăm cu smerenie: oare numai preoții au dreptul de a face pe oameni să primească pe Dumnezeu? Oare laicii nu pot fi de ajutor preoților în munca grea a apostolatului?

A primi pe Dumnezeu înseamnă a fi religios.

Religiozitatea este adevărată îndeplinire a datoriei. Numai cel ce-și face datoria cu conștiință curată este religios. Conștiințiozitatea se bazează și pe sentiment, dar datoria se întemeiază mai mult pe rațiune. Cineva își poate face datoria din calcule egoiste, dar conștiințiozitatea are și aderența celor mai nobile sentimente.

Religiunea este mai mult viață divină, decât cunoștință divină. În raiul făgăduinței întâi facem intuiția lucrurilor minunate și apoi le iubim, dar aici pe pământ trebuie mai întâi să iubim opera divină, care apoi ne deschide și ochii, ca să vedem și să înțelegem. Dar ca să se aprindă dragostea în inimile noastre, trebuie să lăsăm libertate spre aceasta oricărei inimi. De ce să oprim darul dat de Dumnezeu fiecărui om de a activa pentru aproapele său pe care-l iubește?? De ce să împărtășim părerea celor ce cred că apostolatul laic este o absurditate? Să nu aibe drept un laic a-și agonisi adevărata comoră, făcând bine semenilor săi?

1. *Maria Magdalena, Ioana, Susana și alte femei slujeau lui Iisus din averile lor.* (Luca 8 2—3).

2. *Stântul evanghelist Ioan ne înfățișează pe Samarineanca, pentru cuvântul căreia mulți dintre Samarineni au crezut în Iisus* (Ioan 4. v. 39.)

3. *Pe când Mântuitorul grăia, că cel ce nă este cu El, împotriva lui este, o femeie din popor a strigat: „Fericit este pântecul care Te-a purtat și pieptul ce ai supt.“* (Luca 11. v. 27.)

4. *Glas înălțat rostește Maria Magdalena, când spune Ucenicilor că Mântuitorul a înviat.* (Ioan 20 v. 18).

5. *Când un iudeu oarecare, Apolos din Alexandria, învăța în Efes numai botezul lui Ioan, doi trimiși sau apostoli laici, Achila și Prischila l-au luat cu amănuntul pe Apolos și i-au spus lui calea adevărată către Dumnezeu* (Fapte 19 v. 26). *Acesta este un caz tipic de apostolat laic.*

6. Un alt caz tipic de apostolat laic găsim în faptul că un apostol laic, Anania, a fost trimis ca să pună mâinile peste Saul și să zică: „Saul, frate, Domnul Iisus, Care s'a arătat ție

pe calea pe care veneai, m'a trimis ca să vezi și să te umpli de duh sfânt" (Fapte 9 v. 17).

7. Deci, iată un apostolat sau misionarism al mirenilor, căci Dumnezeu a dat daruri de multe feluri (Romani 12 v. 4—8): „*Că precum într'un trup multe mădulări avem, și mădulările n'au toate o lucrare; într'acesta-și chip noi cei mulți, un trup suntem întrū Hristos și fiecare unul altuia mădulare. Și având daruri de multe feluri după harul care este dat nouă, ori proorocie, după măsura credinței: ori slujbă întru slujbă; ori cela ce învață întru învățatură; ori cel ce mângăie, întru mângăiere; cel ce dăruiește întru neviclesug; cel ce este ispravnic întru osârdie; cel ce miluiește întru bună voință.*”

8. *Același adevăr se exprimă în epistola I. către Corinteni 12 v. 27—31: Iar voi sunteți trupul lui Hristos și mădulări din parte. Și pre unii i-a pus Dumnezeu în biserică, întâi pe Apostoli, al doilea pe prooroci, al treilea pe dascăli, după aceea pre puteri, apoi darurile tămăduirilor, ajutorințele, isprăvnicile, felurile limbilor. Au doară toți sunt Apostoli? Au doară toți prooroci? Au doară toți dascăli? Au doară toți puteri? Au doară toți au darurile tămăduirilor? Au doară toți în limbi grăiesc? Au doară toți tălmăcesc? Ci să râvniți darurile cele mai bune; și încă mai înaltă cale vă arat vouă.*”

9. Deschideți cartea I. către Tesaloniceni și veți ceti acolo că sf. Pavel laudă pe Tesaloniceni: *V'ați făcut voi pildă tuturor celor ce cred în Macedonia și Ahaia. Că dela voi s'a vestit cuvântul Domnului nu numai în Macedonia și Ahaia, ci și în tot locul credința voastră cea întru Dumnezeu a ieșit, cât nu trebuie să mai grăim noi ceva* (I. Tesaloniceni 1. v. 7—8).

10. Deschideți la cap. 16 al epistolei către Romani și veți afla apostolia laică a lucrătoarei Fivi, Persida, Trifena, Trifoza, Rut, Asincrit, Flegon și alții.

11. Epistola I. a sf. Apostol Petru (2 v. 9) zice: „*Iar voi rod ales, preoție împărătească, neam sfânt, norod spre câștigare, ca să vestiți bunătățile Celui ce v'a chemat pre voi din întunec la minunata Sa lumină*”. Aici categoric se arată preoția generală, deci nu preoția propriu zisă și se accentuează că și laicii pot vesti bunătățile lui Dumnezeu.

12. În epistola lui Iacov la cap. 5 v. 19—20 cetim: „*Fraților, de se va rătăci cineva între voi dela adevăr, și-l va întoarce cineva pre el; să știe că cel ce a întors pre păcătos dela*

rătăcirea căii lui, va mântui suflet de moarte și va acoperi mulțime de păcate”.

În cuvântarea ce am ținut la Cluj în 5 Martie 1933 despre apostolatul laic — am citat și alte texte din Sf. Scriptură (de pildă: din psalm 50 „*Invăța-voiu pe cei fărădelege căile tale și cei necredincioși la Tine se vor întoarce*”), — dar ajung cele douăsprezece citate aduse de noi întru dovedirea tezei noastre.

Istoria creștinismului are pilde nenumărate de apostolat laic. Noi ne vom referi la două cazuri: 1. Sfântul Ambrosie în cuvântarea sa funebră asupra împăratului Teodosie, zugrăvește în chip minunat râvna creștină a împărătesei Elena, care a aflat sfânta Cruce și îi atribue următoarele cuvinte: „*Maria a purtat în brațe pe Domnul ca pe un sanctuar, eu voiesc să aflu Crucea Lui. Acea Marie a vestit pe Cel ce s'a întrupat, eu pe Cel înviat. Acea a fost mijlocitoarea ca Dumnezeu să locuiască în mod vizibil cu oamenii, iar eu voiesc să desgrop Crucea Domnului spre mântuirea sufletelor noastre*”. Sfânta Elena grăbește să ajungă la Ierusalim pe Golgota. Ambrosie îi atribue următoarele cuvinte: „*Iată locul luptei, unde este biruința? Eu caut drapelul mântuirii, dar nu-l aflu. Eu sunt pe tron, iar Crucea Domnului împresurată de pământ. Aceasta este încă îngropată, este ascunsă, Crucea, biruința vieții veșnice! Tu prinț al iadului, ce-ai făcut de ai ascuns lemnul crucii — numai și numai ca iarăși să fii biruit?!*”

Sfânta Elena face săpături și află lemnul martiriului și cuiele. Ea se închină Regelui răstignit și nu lemnului de chinuire, căci aceasta ar fi o credință greșită și superstiție. Ea dispune ca unul din cuiele să se transforme în diademă pe care a trimis-o fiului ei, împăratul Constantin. „*Cu înțelepciune a lucrat sfânta Elena, — zice sf. Ambrosie, — că ea a trecut crucea lui Hristos pe capul regilor, ca să fie cinstită de domnitori. Aceia vor fi de acum înainte vestitorii crucii, cari până acum au prigonit-o*”. Sf. Elena deci s'a făcut vestitoare a crucii.

2. Aducem acum a doua pildă. Sfântul Ioan Gură de Aur, vorbind despre convertirea Evreilor la creștinism, zice: „*Vă conjur: ieșind dela aceasta adunare, puneți-vă fără zăbavă în urmărirea acestui vânat. Fiecare din voi să-mi aducă aici câte unul din acești bolnavi.*

Dar, să ne închipuim că aceștia nu ar fi așa de numeroși. Uniți-vă atunci doi sau trei, zece și chiar douăzeci pentru a-mi aduce unul. Eu, văzând pescuitul abundent în mreșile voastre, vă voiu pregăti o răsplată prețioasă. Dacă ași

vedea împlinite sfaturile pe cari vi-le dau astăzi, m'ași ocupa cu mai multă râvnă de vinderea acestor nenorociți, iar odată cu ei și voi ați culege mari folease. Nici o clipă de întârziere deci: femeile să se ostenească a câștiga pe femei, bărbații pe bărbați, sclavii pe sclavi, cei liberi pe cei liberi, copiii pe copii, toți într'un cuvânt puneți-vă cu zor în căutarea acestor nefericiți și veniți la întrunirea noastră viitoare pentru a primi aici laudele noastre și mai ales pentru a lua răsplata bogată a lui Dumnezeu, care e cu mult mai superioară stăruințelor și puterilor noastre". (Primul discurs contra Evreilor).

Canoanele nu grăiesc prea mult de admisibilitatea apostolatului laic, dar indirect totuși îl indică.

Canonul 64 al sinodului Trulan spune: „Nu se cuvine laicului să țină cuvântare sau să învețe în public însușindu-și prin aceasta direcțiile învățătoarească”.

Opreliștea din acest canon se referă la propovăduirea „publică” adică în biserică, despre chestiunile de credință. Făcând abstracție dela aceasta nu li-se interzice laicilor, „nici nu li-se poate interzice”, dupăcum spune Zonara în comentariul său dela acest canon¹⁾ să nu învețe despre chestiunile de credință. Biserica chiar demândă acest lucru nașilor dela botez, cari au datoria de a învăța pe fiii lor învățăturile de credință. Biserica a primit totdeauna cu mulțumire când unii dintre laicii învățați și evlavioși se îndeletniceau de expunerea credinței și în calitate de învățători în școli, de capi de familie în familie, de conducători ai diferitelor societăți, să străduesc ca cei ce depind de dânșii să-și însușească credința creștină și să trăiască în conformitate cu morala creștină. (Vezi: N. Milaș, Canoanele Bisericii ortodoxe, trad. de Dr. N. Popovici și U. Covincici, vol. I, p. II, pag. 439).

Vai și amar ar fi de noi, dacă pe laici i-am lăsa să fie simple receptoare de învățăături și nu i-am utiliza sub disciplina Bisericii ca pregătitori ai apostolatului preoțesc. Zadarnic predică bine un preot, dacă nimeni nu știe dintr-un intelectual cât de bine predică. Dar vine un laic, care într'o societate laudă pe preotul orator și numai decât și alți intelectuali merg la biserică să-l asculte.

Laicul are deci și el un glas de chemare către biserică. El nu binecuvintează, nu sfințește, dar chemarea lui este glasul clopotului

care răsună, ducând spre cer gândurile sufletelor cucernice.

Veniți deci toți cucernicii creștini, cari simțiți credință, dragoste și nădejde în sufletele voastre, veniți și ajutați preoșilor în munca grea, aduceți-le la cunoștință unde este un suflet de cucerit, unde este ceva de îndreptat și să știți că precum flacăra unei luminări se împreunează cu ochii noștri așa și flacăra devotamentului vostru se va bucura de privirea lui Dumnezeu, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

† Dr. Grigorie Gh. Comșa.
Episcopul Aradului.

Congresul național-bisericesc al Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș.

În ziua sărbătorii Cuvioasei Paraschiva, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a oficiat, cu mare asistență, sfânta liturghie.

La sfânta liturghie au participat, pe lângă mulțimea de credincioși din localitate, membrii Congresului național-bisericesc, în frunte cu PP. SS. LL. Episcopii Roman al Orăzii și Grigorie al Aradului; PP. SS. LL. Arhieriei Andrei Crișanul și Vasile de Rășinari.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei.

După terminarea sfintei liturgii I. P. S. Sa a slujit parastas solemn pentru odihna adormiților în Domnul arhiepiscopi și mitropoliți Andrei, Miron și Ioan; episcopul Iosif; arhieriei Ilarion și Filaret; protopresbiterii George Popovici, Matei Violeanu și Andrei Horvath; marii mecenăși Em. Gojdu, Emanuil Ungureanu, Augustin Dumitreanu, Iosif Gall, Alexandru Lebu, Dr. Ioan Mișu, Dumitru Andronic, Dumitru Bălănescu; foștii deputați congresuali Valer Branște, A. Lazar, Ioan de Preda, George Popa și Teodor Burdan.

La finea parastasului s'a ținut slujba învocatii Duhului sfânt, iar I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae a fost condus la reședință.

Invitat printr'o delegațiune a congresului I. P. S. Sa, înconjurat de ierarhii amintiți, ocupând scaunul prezidial, rostește cu glas pătrunzător o Cuvântare care a făcut adâncă impresie asupra membrilor congresului.

La apelul nominal răspund 42 deputați, cari își prezintă credenționalele în persoană, iar prin alți deputați și-au prezentat credenționalele 21 deputați.

I. P. S. Sa declară că Congresul poate aduce hotărâri valide.

¹⁾ Sint. At. II 544.

Membrii aleși se împart în 5 secțiuni, pentru verificarea cărora li s'au predat actele electorale.

I. P. S. Sa anunță ședința următoare în aceeași zi d. a. la ora 5 în sala cea mare a prefecturii județene, ședința I. s'a închis la ora 1 din zi.

*

După terminarea ședinței prime toți membrii congresului s'au prezentat înaintea I. P. Sale, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Nicolae, la reședință, iar în numele membrilor congresului dl. *Gheorghe Bogdan-Duică* a rostit o cuvântare omagială.

Înalt Prea S. Sa Mitropolitul Nicolae, a mulțumit pentru simțămintele arătate asigurând pe cei prezenți că aceste sentimente exprimate li vor fi razim și îndemn în conducerea Mitropoliei.

Ședința a II-a din 14 Octomvrie, d. a. în sala mare a Prefecturii județene: Ședința s'a început cu rugăciunea „Împărate ceresc”, cântată de membrii congresului.

I. P. S. Sa, punând la ordinea zilei rapoartele, secțiunilor verificatoare, au fost verificate 62 deputați.

Se constituie congresul, se alege biroul și diferite comisiuni, pentru studiere și raportare a actelor întrate.

La propunerea președintelui se trimite Majestății Sale următoarea telegramă omagială:

Majestății Sale

REGELUI CAROL II.

Sinala

Congresul național-bisericesc al Mitropoliei Ardealului, reprezentând clerul și poporul din această Mitropolie, întrunit în sesiune ordinară, roagă respectuos pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi expresiunea adâncilor sale sentimente de alipire și supunere către Majestatea Voastră și slăvita Dinastie română, urând Majestății Voastre domnie îndelungată, plină de izbânzi și binefaceri pentru neamul românesc și biserica ortodoxă.

Arhiepiscop și Mitropolit:
NICOLAE.

Ziua de Duminecă, 15 Octomvrie, a fost închinată exclusiv amintirii Mitropolitului Andrei.

Duminecă în 15 Oct. c. s'a săvârșit sf. liturghie în Catedrala noastră mitropolitană, de P. Sf. Sa arhierul Andrei Crișanul, iar la Rășinari, în biserica cea mare s'a săvârșit sf. Liturghie de P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului.

P. Sf. Grigorie a fost așteptat și primit înaintea caselor comunale de preoțimea locală, poporul din comună, Reuniunea femeilor, Oastea Domnului, cu corul Academiei Andreiane sub conducerea prof. C. Popa, cu prapori, baldachin etc.

În numele credincioșilor, protopopul E. Cioran bineventează pe înaltul Ierarh prin cuvinte însuflețite.

La ora 11, acelaș sobor de preoți cu P. S. Sa în frunte ies la mausoleu întru întâmplinarea I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* și a membrilor din congresul național-bisericesc.

La casa comunală, membrii congresuali așteaptă sosirea I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae, cu care împreună sosesc la mausoleu. Pe ambele părți până aci, elevii școlii din loc cu învățătorii lor, ovaționează pe înalții oaspeți.

Parastasul

Cripta e frumos împodobită cu flori, de reuniunea femeilor din Rășinari, în frunte cu venerabila prezidentă dna Aurelia Goga; aci așteaptă mulțimea credincioșilor, școlile din Sibiu, cari au trimis reprezentanți: școala normală A. Șaguna, băieți și fete: liceul Domnița Ileana; liceul Gh. Lazar, cu profesori și profesoare în frunte; P. S. Sa episcopul Grigorie cu soborul de preoți, cari întâmpină la intrare pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, cu sfânta Evanghelie și cruce.

Parastasul solemn e oficiat de I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*, PP. SS. LL: Grigorie al Aradului, Andrei Crișanul, Vasile de Rășinari, Pr. CC. LL: arhimandriții Lăzărescu, Morușca și ceilalți preoți. Cântă duios corul Academiei teologice.

După părăstas I. P. S. Sa a rostit o profundă cuvântare.

În numele poporului din mitropolia Ardealului, rostește un duios și mișcător cuvânt de prăznuire dl. profesor Gh. Bogdan-Duică.

În numele preoțimei protopopul Brașovului, Dr. Iosif Blaga, a rostit o potrivită cuvântare.

Se depune, din partea I. P. S. Sale Mitropolitului, o coroană pe mormântul Mitropolitului Andrei, cu inscripția:

„*Marelui păstor Arhiepiscopul și Mitropolitul Andreiu — Mitropolia Ardealului în veci recunoscătoare*“.

Delegații școlilor depun flori pe mormânt, iar membrii congresului și PP. SS. LL. vizitează biserica veche, casa reședință episcopască din veacul al XVII-lea, după care

Înălții oaspeți se reîntorc la Sibiu, unde iau parte la masa comună.

Printre lucrările mai importante ale congresul național-bisericesc din anul acesta remarcăm următoarele hotărâri și constatări din ședințele a treia și a patra, ținute în 16 Octombrie 1933:

1. Relativ la *concordatul* încheiat în 10 Mai 1927 între Vatican și statul român, — o chestiune de importanță deosebită, în care Episcopatul nostru, prin grațol I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae și a P. S. Lor Episcopilor Roman al Orăzii și Grigorie al Aradului a luat o demăi atitudine, — congresul nu renunță la dreptul său de-a aprecia critic atât acest concordat, cât și urmările lui. Congresul nu poate admite ca și în România nouă să fie preferite bisericii dominante, toate acele culte prin care o împărăție a dus un lung război împotriva ortodoxiei naționale românești, întemeind în Ardeal un spirit dușmănos ce funcționează dăunător și astăzi. Congresul roagă guvernul actual, cât și guvernele viitoare, să aibă deplină atenție pentru acele urmări ale concordatului, pe cari autoritățile bisericești ortodoxe le vor semnala ca nedrepte și nedemne pentru biserica dominantă.

În legătură cu propunerea comisiunii în chestiunea concordatului, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, președintele congresului, asociindu-se propunerii, aduce aminte dlor membri, că atunci când concordatul a fost prezentat în parlament, a protestat în numele bisericii, cerând să nu fie votat; iar dacă totuși va fi votat, vom întrebuița mijloacele legale ca să-l desființăm. De atunci s'au produs dovezi nouă, că atitudinea aceasta a fost justă. Trebuie prin urmare să stăruiim și de aici încolo ca statul să anuleze acest pact cu nefaste consecințe. Hotărârea congresuală este și rămâne un razim în lupta, ce va urma și de aici înainte împotriva numitului pact.

2. *Reînființarea episcopiei ortodoxe române a Maramurășului* a format obiectul unei vii și temeinice dezbateri. Raportor era dl Gh. Bogdan Dulcă. Congresul constată, că intervențiile credincioșilor ortodocși din acele părți ale României, precum și intervenirea episcopiei din Cluj, a Consistorului mitropolitan din Sibiu și a Consiliului central bisericesc din București, — în chestiunea reînființării episcopiei ortodoxe române maramurășene cu reședința în Sighet — au fost cu totul desconsiderate din partea conducătorilor țării; astfel congresul invită Consistorul mitropolitan să înainteze guvernului un nou memoriu, expunând încă odată: a) Motivele de importanță bisericească, culturală și națională, și b) ușoarele condiții economice financiare împreunate cu reînființarea acestei episcopii.

La hotărârea de mai sus, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a adăugat următoarele: Raportorul — dl Bogdan-Dulcă — care este și autorul propunerii de înființare a episcopiei din Maramureș, a înțeles

preciz, că numai așezând din nou un scaun episcopesc în vechiul Maramurăș, îl putem aduce în circulația largă a țării românești. Maramurășul, sub fosta stăpânire, era condus de două clase; a nobilimii scăpătate, — căpătuită în slujbe administrative de stat, transformate în satrapii, — și de o preoțime, pusă în slujba acestei satrapii. După multe implări, Maramurășul românesc a ajuns înstrăinat de legea strămoșească. În România actuală, această parte a țării a fost cea dintâi care și-a manifestat voința de-a reveni la legea străbună, trecând comune întregi la ortodoxie. Ne trebuie acolo o episcopie ortodoxă, pentru a-i reda viața românească pe care o avusese. Cum s'au găsit fonduri pentru noua episcopie greco-catolică, așa se vor găsi și pentru episcopia noastră în bugetul alcătuit din contribuțiile milioanelor de credincioși. — Propunerea comisiunii este aprobată în unanimitate.

3. *Proiectul de convenție între Iugoslavia și România.* Amănunțit și documentat istoric al chestiunii a făcut în congresul dl Dr. Silviu Dragomir; asemenea au luat cuvântul și deputații congresuali prezenți din Iugoslavia: Tr. Oprea, Dr. Al. Butoarcă și Tiberiu Mitâr; iar la fine, a dat necesare deslușiri I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

Dl Dr. S. Dragomir, raportor al comisiunii organizatoare, arată că: Românii din Iugoslavia, în număr de peste o sută de mii de suflete, după încheierea păcii au rămas în vechea organizație de aparținere eparhilor Caransebeș și Arad. S'au făcut, începând din 1922 și 1923, mai multe încercări să se reglementeze, pe bază de reciprocitate, chestiunile bisericești și școlare privitoare la românii din Iugoslavia. Abia în anul 1933 s'a putut ajunge la o soluție acceptabilă, — și pentru a o face definitivă, s'a primit propunerea discutării chestiunii și de către delegații Sfințelor Sinoade Române și Sârbe. După lungi discuții ale delegaților români — I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului și profesorul Dr. S. Dragomir, — cu membrii Sinodului permanent sârbe, la Belgrad și Carloveț în Mai 1933, s'a ajuns nu fără greutate la proiectul de convenție cunoscut. Conform acestei convenții urmează să se înființeze o episcopie ortodoxă română în Banatul Iugoslav, cu sediul în Vârșeț, în care se va înstitui un episcop vicar, și o episcopie sârbească cu sediul în Timișoara, cu un episcop vicar, — ambii dependenți, în chestii spirituale și dogmatice, și de o comisiune mixtă, compusă din delegații Sf. Sinod din București și Belgrad.

Episcopia română va funcționa în baza statutului organic șagunian, având un consiliu episcopesc cu trei senate — bisericesc, școlar și financiar. Se asigură prin convenție, pe seama credincioșilor din Iugoslavia, trei posturi de profesori la școala normală sârbească din Vârșeț, cari pot fi aduși din România.

Clerul necesar în Iugoslavia se va recruta din tineri crescuți la facultățile teologice, respectiv academile din România.

Congresul național-bisericesc a aprobat această convenție, care urmează să fie ratificată și de Sf. Sinod și de parlament.

1. *Fundațiunea Emanoil Gojdu.* Dl. Dr. I. Glava a raportat în chestia fundației Gojdu. Arată că guvernul țării a obținut, prin protocolul de la Paris, acum trei ani, să aranjeze extradarea averii fundației Gojdu, care se găsește la Budapesta. Guvernul maghiar a trimis o comisiune la Sibiu, în scopul încheierii socotelilor fundației. Președintele delegației ungari, dl. Dr. Egri, cu însoțitorii săi a venit la Sibiu și a lucrat împreună cu o delegație a guvernului din București. Inventarierea averii Gojdu s'a făcut la Budapesta.

Guvernul ungar a stăruit să se împartă averea fundației.

Reprezentanța fundației, cu sediul la Sibiu, bazându-se pe dispozițiile testamentare ale mecenatului, n'a consimțit la împărțirea fundației.

Astfel, averea Gojdu stă la Budapesta fără controlul cuvenit și fără ca veniturile ei să poată fi întrebuințate pentru scopurile fixate de fondator.

Congresul național-bisericesc a decis să ceară guvernului țării să nu mai tolereze amânarea soluțunii.

5. *Monument lui Șaguna.* La propunerea dlui prof. S. Dragomir, ca raportor, Congresul a luat la cunoștință raportul Consistorului mitropolitan în ceea ce privește ridicarea unui monument marelui Mitropolit Andrei Șaguna, apelând la contribuția întregii suflări românești, pentru a eterniza în bronz recunoștința ce întreg neamul o datorește marelui arhipăstor. Monumentul ce se va ridica în Sibiu, *trebuie să fie vrednic de proporțiile excepționale* ale neuitatului Ierarh.

6. *Congresul*, în ședința sa din urmă, a ținut să facă declarație sărbătorească și unanimă, că principiile exprimate de Înalt P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* în cuvântarea sa de deschidere a Congresului național-bisericesc, privitoare la *bazele constituționale* ale bisericii ortodoxe, **Congresul le aprobă și le însușește în totalitatea lor.** Congresul declară, în același timp, că pentru păstrarea acelor baze constituționale, derivate din opera lui Andrei Șaguna, nu va ezita a duce orice luptă ce i-s'ar părea de nevoie.

7. *Consistorul mitropolitan* a fost alcătuit alegându-se următorii membrii:

In Senatul bisericesc: Ordinari: Arhim. Dr. Vasile Lăzărescu, Prot. Romul Ancușă, Prot. Trandafir Scorobăț; Suplenți: Prot. Dr. Vasile Bologa, Prot. E. Cloran, Prot. Traian Petrișor.

In Senatul școlar: Ordinari din cler; Prot. Dr. Iosif Blaga, Prot. Gh. Ciuhandu; Mireni: Vasile Gol-diș, Dr. Silviu Dragomir, Nicolae Colan, Dr. Nicolae Zigre; Suplenți din cler: Prot. Dr. Ștefan Cioroianu,

Prot. Gh. Maior; Mireni: Dr. Ioan Bunea, Petru Drăghici, Dr. Nicolae Comșa, Ioan Sandu.

In Senatul episcopesc: Ordinari, din cler: Prot. Dr. George Proca, Prot. Dr. Sebastian Stanca, Mireni: Ioan Lapedatu, Dr. George Dobrin, Dr. Iustin Marșeu, Octavian Goga; Suplenți, din cler: Prot. Virgil Musta, Prot. Dr. Vasile Sava; Mireni: Dr. Lucian Borcia, Dr. Mihai Gropștanu, Dr. Valer Moldovanu, Pompiliu Dan.

„Frăția Ortodoxă Română“

(Constituirea în Protopopiatul Țiria)

Conform hotărârii Comitetului Secției Arad a F. O. R., mireni din comunele acestui protopopiat s'au adunat, în ziua de 22 Oct. a. c., în comuna centrală Țiria, să se constituie în cadrele acestei organizații. Adunarea de constituire a fost deschisă de notarul Țiriei Dl. Gheorghe Popa, în calitate de președinte adhoc.

Dl. profesor Dr. Vintilă Popescu, în calitate de delegat al Secției Arad, espune scopurile și rostul F. O. R. În firul acestei expuneri dovedește cu o logică neîntrecută necesitatea razimului sufletesc, pe care — între grelele împrejurări de azi — numai Biserica ni-l poate da. Făcând apoi apologia ortodoxiei în trecutul neamului nostru și definind rolul, ce o așteaptă în viitor arată necesitatea conlucrării mirenilor cu preoțimea, care se străduiește să ducă pe Hristos în sufletele oamenilor. Cuvântarea însuflețitului profesor de la Academia teologică din Arad a răscolit până'n adâncuri sufletele tuturor — preoți și mireni deopotrivă.

Prea Cucernicia Sa părintele protopop Aurel Adamovic cu glasul vibrând de emoțiune mulțumește Dlul profesor Dr. Vintilă Popescu pentru creștinștile-l îndemnuri și cere binecuvântarea lui Dumnezeu asupra străduințelor F. O. R. din acest protopopiat.

Urmează apoi constituirea, alegându-se cu mare însuflețire următorul comitet: Dr. Gh. Laza președinte, Teodor Mișcolu secretar, Simion Buda casier, Ion Frățilă, Axente Secula, Teodor Luca, Gheorghe Crișan, Gheorghe Domșa, Pavel Clocondariu și Gheorghe Balta membrii.

Între cei prezenți am remarcat pe senatorul Iuliu Groșorean, avocatul Dr. Rohan, Gheorghe Bozgan, cond. fil. Victoria din Țiria, adv. Dr. Monția, Dr. Laza, înv. Teodor Mișcol, Chira, Debeleac din Țiria, Sârbu, Burticală din Gașa, Șevici și Muntean din Țiria, Moga din Caporal Alexa și alți domni învățători, a căror nume îmi scapă. Apoi preoții V. Popovici și R. Măerușan din Țiria, Ioan Fofiu din Caporal Alexa, Tiberiu Iercoșan din Pâncota, Emil Căpitan

și Constantin Chicla Galșa, Meletie Pop din Drauț Ioan Drănuș dr. Araneag, Iulian Bunescu din Musca, Sablu Bursăși din Agriș, Terebențiu și Balta din Covășia și o mulțime de intelectuali și plugari, cari au venit la centrul protopopiatului cu acelaș gând bun de a-și arăta dragostea față de legea noastră strămoșească.

Raportor

Pagina catihetică

Materialul de Religie pentru cl. I. primară.

19. Cina cea de Taină. Prinderea lui Iisus.

Joi *nainte de Paști*, la ceasul cinei, Iisus a șezut la masă cu învățăceii. Iisus a luat **pâinea** și mulțămind, binecuvântând și frângând a dat învățăceilor zicând: *Luăți, mâncați, acesta este Trupul meu, care se frânge pentru voi. Asemenea și paharul zicând: Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele meu al legii celei nouă, care pentru voi și pentru mulți se varsă, spre iertarea păcatelor. Aceasta să faceți întru pomenirea mea.*

Ieșind Iisus dela cină, a mers cu ucenicii, după obicei, în muntele Maslinilor. Sosind la loc s'a depărtat dela ei și *ingenunchind se ruga*. Și iată mulțime cu făclii, cu săbii și cu furci și Iuda mergea înaintea lor. Și semn a dat lor: *Pe care-l voiu săruta, acela este, prindeți-l și-l duceți. Deci Iuda s'a apropiat de Iisus să-l sărute.*

Iisus stând a zis celor ce veniseră: Pe cine căutați? Răspuns-au ei: Pe Iisus Nazarineanul. Zis-a lor: Eu sunt. *Ei s'au întors și au căzut.* Iarăș i-a întrebat: Pe cine căutați? Ei au zis: Pe Iisus Nazarineanul. Răspuns-a ei: V'am spus că eu sunt. Deci de mă căutați pe mine, lăsați pe aceștia. Atunci apropiindu-se ei, l-au prins l-au legat și l-au dus înaintea sfatului judecâții.

— 0 —

ad. 19. Am cuprins în lecția aceasta două întâmplări. Ar putea să formeze două unități de sine stătătoare: 1. Cina cea de Taină și 2. Prinderea lui Iisus. Ceea ce am spus de atâtea ori, repețim și aici: vremea ne permite să ne ocupăm cât mai temeinic cu fiecare. Pentru partea întâia nu avem de observat ceva deosebit. La noi obiceiul este, ca elevii din clasa întâia primară să fie cumincați împreună cu ceilalți în Postul Crăciunului și în Postul Paștilor. O pregătire oarecare se cere, deși în școală ei n'au învățat până acum despre Taina sfintei Cuminecături. Pregătirea va avea două laturi: dogmatică și practică. Deodată cu învățătura, că se împărtășesc cu însuș Prea-

curat Trupul și cu însuș Scump Sângele Mântuitorului li se va arăta, cum trebuie să se pregătească sufletește și trupește pentru primirea cu vrednicie, iar de altă parte vor fi instruiți să observe buna rânduială la apropierea de sfântul Potir. În școală pot fi copiii înșiruiți, spre a-și însuși aceste deprinderi: Când să-și facă semnul Crucii; cum să-și împreune mâinile la piept; cum să-și spună numele de botez, când au ajuns lângă sfântul Potir; cum să se depărteze fără a-și mișca mâinile. Noi mai recomandăm să se reciteze cât mai des în școală rugăciunile înainte de Cuminecare: Cred Doamne, etc. Fie că e clasa întâia singură, fie că e cu altele, li se vor explica elevilor rugăciunile acestea, împreună cu cea după cuminecare „Trupul tău cel sfânt“. Se va arăta îndeosebi frumsețea acestor rugăciuni.

La prinderea lui Iisus se va stăruie cât mai mult și în clasa I. spre a reliefa minunea săvârșită de Mântuitorul, că cei ce veniseră să-l prindă „... s'au întors și au căzut“. Mântuitorul ar fi putut să săvârșescă o minune și mai mare: să-i facă neputincioși într'un chip s'au în altul. El ar fi putut să scape. Dacă n'a fugit, înseamnă că de bună voie s'a dat pe sine să fie prins și legat și dus înaintea sfatului judecâții. Amănuntul acesta este omis de cei mai mulți autori de manuale. Noi socotim că este un amănunt de o însemnătate covârșitoare și n'am putut să-l omitem.

Fiindcă am pus în discuție în numărul precedent „amănuntul“ privitor la adevăratul motiv pe care-l aveau conducătorii poporului iudevesc de a omorî pe Iisus, iar azi punem amănuntul privitor la căderea celor ce au venit să-l prindă, vom spune câteva cuvinte despre **Textul istorioarelor biblice**. S'a vorbit și s'a scris foarte mult despre acest text. În „*Biserica și Școala*“ a scris mai recent părintele protopop Ștefan R. Lungu. Știința sa a pos față în față părerile: 1. Cele contrare textului biblic în școale și 2. Cele favorabile acestui text, și a încheiat cu îndemnul de a rămâne la textul biblic.

Din lecțiile de până aci s'a văzut și se va vedea și din cele următoare, că suntem de o părere, de o convingere cu păr. prot. Ștefan R. Lungu. Ați observat însă faptul, că aceleași pise în diferite manuale întocmite de aderenții acestei școli, au diferite dimensiuni. Eplicația este, că unii iau mai multe, alții mai puține cuvinte din textul biblic. Scopul manualului nu este să copieze textul biblic stih de stih și cuvânt de cuvânt. Atunci nici n'ar fi deosebire între autor și autor de manuale și nici n'am avea trebuință de manual, căci am lua textual deadreptul din Sf. Scriptură. Procedura autorului de manuale pentru Religie trebuie să fie următoarea: Alege din Sf. Scriptură textul principal, de exemplu dela Sf. Evangelist Matei. Acest text principal îl completează cu amănuntele cari se găsesc în plus la ceilalți sfinți scriitori, de exemplu la ceilalți Evangelisti. Date aceste complectări, se

procedează la condensarea textului. Condensarea aceasta se face — să zicem așa — prin prinderea, prin smulgerea câtorva cuvinte din textul complectat, spre a forma din ele construcții scurte, dar întregi și precise. Nu vom întrebuița cuvinte dela noi, decât în cazuri extreme, spre a face legătura construcțiilor.

Firește în fața elevilor putem enara istorioara cât mai colorat, cât mai amplu, dar colorarea și amplificarea nu pot ieși din marginile indicate de textul biblic principal și complectat.

Alterarea textului biblic laicizează însăși istorioara și ar fi egală cu prezentarea unui tratat de specialitate în termeni vulgari. Nu corespunde adevărului, că pentru copii trebuie să inventăm un text nou. Nu înțelegem, de exemplu, de ce ar fi mai propriu copiilor intercalarea unui lung șir de persoane străine și de epizoade inventate, decât textul simplu al Sfintei Scripturi.

Școala activă, căci aderenții acesteia introduc în istorioară persoane străine și epizoade inventate, este rău înțeleasă tocmai de cei mai fervenți aderenți ai săi. Acestora li se pare, că prin fantezia bogată a lor și prin încordarea fanteziei copiilor au făcut școală activă. Citiți cărțile pedagogilor consacrați și veți vedea, că fantezismul acesta denaturează sensul școlii active.

Urmând așanumita „școală activă“ cu rostul ei denaturat vom ajunge să ne exagerăm pe noi înșine și nu mai e chip nici pentru menținerea fondului. Cu un pas mai departe ducând exagerarea, ajungem la povestiri despre bunul Dumnezeu în felul lui Rainer Maria Rilke. Pentru a vă lumina deplin, citiți încă odată povestirile despre mâna tăiată, care se pogoară din cer pe pământ, să spună unei fete, că vrea să trăiască; — apoi pe cea despre degetarul ajuns Dumnezeu.

Prin lecții în felul „școlii active“, în cari nu-ți poți stăpâni fantezia, reușim să ațâțăm atenția și s'o încordăm până la extremitate, până la paroxism. Iar paroxismul e ceva bolnăvicios.

Gândiți-vă, ce ați simțit citind — să luăm un singur autor: — Râsul roșu, Gândirea sau și mai mult, Anatema lui Andreev. Fantezia prinde aripi, se încoardă. Iți simți creierul, de parcă ar fi scos din țeastă și pus sub presă ca strugurii și presat lin, dar tot mereu și neîncetat. Iți vine oarecum s'aștepți să-l vezi cum plesnește sub presă.

Și când îți dai seama că totul nu e decât o înșirare bolnăvicioasă de vorbe goale, că la sfârșit poți începe dela început, că n'a rămas nimic în memorie, înțelegi calea greșită pe care ai apucat.

Acest neam al nostru și de altfel prea suferă de logomanie. N'avem noi destul oameni ai „politicii de vorbe“ cari perorează ceasuri de-a rândul și te minunezi cu ce iscusință reușesc să nu spună nimic. Școlile secundare au eliminat pe clasici, au eliminat so-

brietatea și au îmbrățișat pe modernii de felul dlui M' Sadoveanu. Vorbe, flori, buruienii, fără gândire, fără un strop de chlag.

Noi credem că nu face să cultivăm acest solu de vorbărie. Pentru aceasta cerem și noi să ne întoarcem la textul simplu, sobru și clasic al Sfintei Scripturi. Și avem convingerea că sobrietatea și clasicismul cultivat cu stăruință vor imprima și copiilor o mentalitate, un caracter sobru și clasic.

Preotul Florea Codreanu.

Răvaș.

Congresul inginerilor din Timișoara.

I. În zilele de 22 și 23 Oct. s'a ținut, în Timișoara, congresul inginerilor, căruii l-a premers un serviciu religios, oficiat în fața bustului primului rector al Școlii politehnice, regretatul erudit Lalescu — de P. C. Sa păr. protolereu Dr. P. Țiucra asistat, de păr. M. Șora și C. Vuia.

După serviciul divin, — la care au vorbit Pr. M. Șora, președintele comitetului de aranjare și un student, — a urmat ședința festivă, — la care, după cuvântul de deschidere, Pr. Cucernicul protopop Dr. P. Țiucra în alese cuvinte a salutat pe membrii congresului în numele sf. bisericii. Au mai vorbit reprezentanții autorităților și instituțiilor din oraș.

Congresul în timpul ședințelor, cari au durat două zile, a debătut probleme de interes practic și actual.

II. Rar s'a concentrat Banatul, în tot ceea ce produce, pe teren comercial, industrial, economic, ca și cu prilejul aranjării Târgului de mostre.

Tot ceea ce a putut ridica numele de „Țară mândră și bogată“ atribuit cu drept Banatului, a fost expus la acest târg.

Banatul prin acest Târg a știut atrage asupra sa toată atenția.

Insuși prea Sfinția Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, — cu asistența I. P. C. Sale Păr. Arhimandrit Policarp, P. P. C. C. L. Lor Păcăjan și Dr. Țiucra, a preoților Imbroane, Șora, Golumba, Vuia și diaconului Al Bocșianu, — a pontificat serviciul de inaugurare în ziua de 28 Octomvrie.

În cuvântul festiv al P. S. Sale a vibrat bucuria arhipăstorului, care în aceasta străduință, a scos în evidență exemple reale de prosperitate, posibilități de viață, cari trebuiesc însă aduse în concordanță cu duhul lui Hristos, ca să poată coborî în suflete adevărata satisfacție și mulțămirea de sine.

Cuvântul, adânc convingător al P. Sf. Sale a trezit în suflete încredere și optimism.

După P. Sf. Să, președintele Camerei de Comerț, Baltescu, salută pe reprezentantul înaltului guvern d. Gafencu, care într-o frumoasă cuvântare declară deschis târgul de mostre.

Românul, examinând tot ceea ce este expus, ajungând la pavilionul Leda, s'a simțit acasă.

Aici sunt expuse realizări românești.

Târgul de mostre, — pe lângă, că este distractiv, — se dovedește un bun stimul de muncă creatoare.

Merită să fie văzut.

31 | 933.

(t. f.)

Constituirea comitetului Soc. Academice „Episcopul Grigorie.”

În ziua de 31 Octomvrie a. c. a fost convocată Adunarea generală ordinară a Soc. academice „Episcopul Grigorie” a studenților în Teologie, pe anul academic 1933—1934.

Președintele onorific P. C. S. Părintele Rector Dr. Teodor Botiș deschide adunarea printr'un emoționant discurs. În partea introductivă P. C. S. face apologia Societății, arătând rolul preponderant ce l-a avut în trecut, pentru conservarea a tot ce era românesc.

Visul urmărit cu atâta asiduitate de membrii acelei Soc. a fost realizat de urmașii lor în anul 1918. Scopul lor a fost realizat datorită maximei călăuzitoare: „muncă până la sacrificiu”. Faptul acesta i-a făcut nemuritori, i-a făcut demni de a fi scriși în cartea de aur a Academiei, în cartea de aur a Neamului.

Au murit înalțașii noștri, cu atât mai vârtos astăzi imperativul muncii disciplinate este cerut de împrejurări. Cauza principală a acestui imperativ este evoluționismul lumii moderne.

Trăim timpul marilor revoluții sociale, timpul revoluției spirituale. Astăzi, mai mult ca oricând, glasul conștiinței fredonează mândru pe buzele tuturor. Tineretul întregii lumi se organizează pe principiul muncii disciplinate și a moralei creștine. Muncii și voi, căci cel mai prețios timp din viață este timpul petrecut pe băncile școlii. Apreciați viața la timp, căci e scurtă. Culegeți roadele la timp, ca să nu rămâneți desarmați când ieșiți în viață. Înarmați-vă cu armele Duhului, luând platoșa credinței în viitorul care este al vostru.

Rolul propenderant în viața lumii noul îl joacă voința morală, care pentru noi îndeosebi trebuie să fie un „totum factum”.

Nu uitați căci sunteți componentii unei Societăți, care la rândul ei face parte din marea familie a tineretului românesc. Nu luați în seamă morală acestei lumi refractare, căci noi suntem creștini „per eminentia”.

Transmite apoi salutul său părintesc, declarând ședința deschisă.

Au fost aleși cu majoritatea voturilor următorii:

Președinte:	Demian Tutor	curs IV.
Vice președinte:	Aurel Hurduban	„ IV.
Secretar general:	Victor Andraș	„ III.
„ de ședință:	Gheorge Hașasiu	„ II.
Casier:	Cornel Oros	„ IV.
Bibliotecar I:	Lăzăr Clucu	„ IV.
„ II:	Gheorghe Bona	„ III.
„ III:	Teodor Baloiu	„ II.
Controlori	Vasile Cheșcu	„ IV.
	Aurel Mihailovici	„ III.
	Aida	„ I.
Suplenți	Sorin Popa	„ IV.
	Dșra Margareta Horșog	„ I.
	Aurel Jiva	„ III.

După terminarea alegerilor, noul președinte printr'un discurs plin de elan și avânt tineresc desvolta idealul adevăratului creștin, arătând totodată necesitatea imperioasă de a coopera cu superiorii noștri, cu părinții noștri sufletești. Astăzi, mai mult ca oricând, curente subversive sapă la temelia de granit a bisericii noastre, subminând indirect și Statul. Primejdia sectarismului să ne fie prima problemă spre soluționare, căutând prin toate mijloacele să luptăm luptă dreaptă și sfântă.

Societățile oculte caută prin orice mijloc să acapareze și biserica noastră. Istoria însă a dovedit că „Biserica Dumnezeului celui viu stălp și întărire este și nici porțile iadului nu o vor zdrobi.”

A noastră va fi izbânda. La luptă deci: Cu Dumnezeu înainte!

Gheorghe Laichici.
student teolog.

INFORMAȚIUNI.

Ziua nașterii Voevodului Mihai. În ziua Sfinților Mihai și Gavril, pe care o serbează poporul Român în 8 Noemvrie, neamul românesc a înălțat la sfintele altare, rugăciuni pentru sănătatea și viitorul principelui Mihai, moștenitorul tronului. În Catedrala din Arad, TeDeumul a fost oficiat de P. C. Sa părintele revizor eparhial I. Georgia, asistat de mai mulți preoți. Au participat reprezentanții autorităților civile, militare, școlare și diferite societăți.

Ofițerimea s'a prezentat în număr frumos, cu mai multe unități de soldați, aparținând diferitelor categorii de arme, cu steagul și muzica.

La fine dnii generali Argeșeanu și Banciu au primit defilarea trupei în fața Catedralei.

Publicul a ovaționat îndelung la adresa Mareșului Voevod Mihai.

Incasarea dărilor eparhiale. *Este cunoscut că în urma reducerilor bugetare de stat, eparhia are de plătit din bugetul propriu mai mulți funcționari, cheltueli materiale diferite și are să acopere o mulțime de alte necesități financiare.*

Invităm deci factorii cu cădere să binevoiască a accelera incasarea dărilor eparhiale.

Consiliul Eparhial.

Mulțumită publică.

Consiliul parohial ort. rom. din Sîntea mică, adresează On. Prefecturii a județului Arad vîlle sale mulțumiri, pentru ajutorul de 8000 lei, votat pentru renovarea sf. biserici din comuna noastră.

Consiliul parohial din Sîntea mică.

Nr. 6461 | 1933.

Comunicat.

Sfântul Sinod, cu adresa No. 1452 | 1933 ne comunică hotărînea Sinodului Permanent, adusă în ședința sa dela 5 Oct. a. c. ca toți preoții să renunțe a mai crea și conduce instituțiuni financiare pe acțiuni, aceasta fiind și anticanonice și primejdios pentru prestigiul bisericii.

Ceeace aducem la cunoștință Cucernicilor preoți, spre știrea și conformare.

Arad, din ședința Consiliului ep. dela 25 Octomvrie 1933.

Consiliul Eparhial Arad.

A viz.

Prea C. Părinți protopresbiteri și C. Părinți preoți, cari au exarîndat sesii reduse și vacante; sunt invitați a înalnta Consiliului nostru Eparhial, de urgență, procesele-verbale de licitațiune, pentru aprobare.

Cauțiile primite în numerar, pentru sesiile aprobate deja, se vor administra fără amânare, Cassieriei Consiliului nostru Eparhial.

Consiliul Eparhial.

Parohii vacante.

În conformitate cu ordinul Veneratului Consiliu eparhial Nr. 6643/1933, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile pentru îndeplinirea parohiei II. vacante din comuna Nadăș, protopopiatul Șiriei.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Uzufuctul unei sesiuni parohiale în extenziunea ei de azi și anume 32 Jughere cad. parte teren arabil, parte fânaș, cu drept convenit de pădure și pășune.

2. Până ce Consiliul parohial va putea ridica casă parohială, se va îngriji să dea locuință preotului ales.

3. Stolele legale.

4. Birul preotesc, conform coalei B, care se ia în concurs din oficiu.

Se observe că parohia nu e prevăzută în bugetul Statului pe 1933/34,

La aceasta parohie pot concura și reflectanți cu cvalificațiune de clasa II-a.

Alesul va avea să catehizeze în școala primară de stat fără altă remunerațiune și să achite toate impozitele după întreg beneficiul dela parohie.

Cererile de concurs însoțite de certificatele justificative adresate Consiliului parohial ort. rom. din Nadăș, protopopiatul Șiriei, se vor înalnta oficiului protopopesc ort. rom. în Șiria; iar reflectanții, cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică din Nadăș spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Consiliul Parohial

În înțelegere cu: Aurel Adamovici protopop.

—□—

1—3

În urma decedării capelanului Mircea Anghel, se deschide concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Aurel Iancu din Zărând.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială constătătoare din 32 jug. cadastrale.

2. Uzufuctul intravilanului parohial.

3. Răscumpărarea birului cu suma de 800 Lei

4. Stolele legale.

Dine venitele mai sus notate, capelanul va beneficia de jumătate.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se va cere cvalificațiunea recerută. Cel ce doresc a reflecta la aceasta parohie își vor înalnta recursele — adre-

sate Consiliului par. din Zărand — în termenul legal de concurs și ajustate reglementar, oficiului ppsc din Ineu, având în acest timp să se prezinte în sf. bis. din Zărand, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric, cu stricta observare a regulamentului pentru parohii.

Președinte: *Cornel Papp m. p.*

Notar: *Dimitrie Farcaș m. p.*

În înțelegere cu: *Mihal Cosma, protopop.*

—::—

3—3

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial din Arad Nr. 5708/1933, pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă preotul Gheorghe Russu din comuna Șag, protopopiatul Timișorii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele :

1. Uzufuctul integral al sesiunii parohiale în extenziunea ei de azi.

2. Birul și stolele legale.

Casa parohială și retribuția dela Stat rămân pe seama preotului Gheorghe Russu.

O b l i g a m e n t e :

1. Viitorul capelan va servi regulat în sf. biserică în fiecare Duminică și sărbătoare și va îndeplini toate funcțiile din parohie.

2. Va catehiza la școala primară din loc, fără altă remunerație din partea parohiei.

3. Va fi obligat a-i da ajutor preotului locului la conducerea oficiului parohial, la compunerea socoșilor și la alte agende scripturistice, împreunate cu acel oficiu.

4. Va suporta toate impozitele după întreg beneficiul din parohie.

Parohia fiind de clasa DOUA, dela recurenți să cere clasificarea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post, se vor prezenta în cutare Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din comuna Șag, spre a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratoric, conformându-se strict art. 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexe necesare, adresate consiliului parohial din Șag, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesesc ort. român din Timișoara—Ioșefin, Str. Mircea Vodă Nr. 6.

Consiliul parohial în ședința dela 1 Oct. 1933, în înțelegere cu Dr. Patrachie Țiucra m. p. protopopul Timișorii.

2—3

—□—

În conformitate cu ordinul Veneratului Consiliu eparhial Nr. 6643/1933, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile pentru îndeplinirea parohiei l. vacante din comuna Nadăș, protopopiatul Șiriel.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Uzufuctul unei sesiuni parohiale în estenziunea ei de azi, și anume 32 jughere cad. parte teren arabil, parte fânaț, cu dreptul cuvenit de pădure și pășune.

2. Casă parohială în natură, cu intravilan.

3. Stolele legale.

4. Birul preoțesc, conform coalei B, care se ia în concurs din oficiu.

Se observe că parohia nu e prevăzută în bugetul Statului pe 1933/34.

La aceasta parohie pot concura și reflectanți cu ecalificațiune de clasa a doua.

Alesul va avea să catehizeze în școala primară de stat fără altă remunerațiune și să achite toate impozitele după întreg beneficiul dela parohie.

Cererile de concurs, însoțite de certificatele justificative, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Nadăș, protopopiatul Șiriel, se vor înainta oficiului protopopesesc ort. rom. în Șiria, iar reflectanții cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică din Nadăș, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric.

Consiliul Parohial

În înțelegere cu: *Aurel Adamovici*
protopop.

1—3

Cețiți și răspândiți
«Biserica și Școala»

